

Byla C-499/20**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2020 m. spalio 1 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Symvoulio tis Epikrateias (Valstybės Taryba, Graikija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. rugpjūčio 27 d.

Ieškovė:

DIMCO Dimovasili M.I.K.E.

Atsakovas:

Ypourgos Perivallontos kai Energeias (aplinkos ir energetikos ministras)

Pagrindinės bylos dalykas

Ieškinys dėl *Technikos Kanonismos Esoterikon Egkatakastaseon Fysikou Aeriou me piesi leitourgias eos kai 0.5 bar* (Vidinių įrenginių, kuriuose naudojamos gamtinės dujos, kurių darbinis slėgis yra iki 500 mbar, techninis reglamentas), visų pirma jo nuostatų dėl dujų vamzdinių, panaikinimo.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Direktyvos 97/23/EB aiškinimas pagal SESV 267 straipsnį

Prejudicinis klausimas

Ar 1997 m. gegužės 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 97/23/EB dėl valstybių narių įstatymų dėl slėginės įrangos suderinimo (OL L 181) 4 straipsnio 1.1 dalies, 7 straipsnio 4 ir 8 dalių nuostatos, siejamos su tos direktyvos I priedu, turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas draudžiamos tokios nacionalinės teisės

aktų nuostatos kaip pagrindinėje byloje minimos Graikijos techninio reglamento dėl vidinių įrenginių, kuriuose naudojamos gamtinės dujos, kurių darbinis slėgis yra iki 500 mbar, 1.2.4, P9.5.6.9 ir P9.5.8.2 dalys, kuriose, siekiant užtikrinti žmonių saugumą visų pirma seisminių įvykių atveju, nustatomos sąlygos ir apribojimai (prievolė vėdinti, draudimas įrengti požemines perėjas), susiję su slėginės įrangos (dujų vamzdynų) įrengimo būdu, kai šios sąlygos ir apribojimai vienodai taikomi ir tiems vamzdynams, kurie, kaip pagrindinėje byloje aptariami vamzdynai, yra ženklinami ženklu „CE“ ir gamintojo sertifikuojami kaip saugiai įrengiami bei naudojami nesilaikant pirmiau paminėtų sąlygų ir apribojimų, AR,

priešingai, minėtos Direktyvos 97/23/EB nuostatos, siejamos su jos 2 straipsniu, turėtų būti aiškinamos taip, kad pagal jas nedraudžiamos tokios slėginės įrangos (dujų vamzdynų) įrengimo būdams taikomos sąlygos ir apribojimai, kokie nagrinėjami šioje byloje?

Sąjungos teisės aktų nuostatos, kuriomis remiamasi

1997 m. gegužės 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/23/EB dėl valstybių narių įstatymų dėl slėginės įrangos suderinimo (OL L 181, 1997, p. 1, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 t., 19 sk., p. 86): 1, 2, 3, 4, 7, 8 ir 16 straipsniai bei I priedas.

Nacionalinės teisės nuostatos, kuriomis remiamasi

- 1 Direktyva 97/23/EB į Graikijos teisės sistemą perkelta bendru ekonomikos ministro ir plėtros viceministro sprendimu (FEK B' 987/27.5.1999).
- 2 2012 m. kovo 28 d. buvo paskelbtas aplinkos, energetikos ir klimato kaitos viceministro sprendimas (FEK B' 976/28.3.2012), kuriuo buvo priimtas vidinių įrenginių, kuriuose naudojamos gamtinės dujos, kurių darbinis slėgis yra iki 500 mbar, techninis reglamentas (*Technikos Kanonismos Esoterikon Egkatasaseon Fysikou Aeriou*, toliau – skundžiamas techninis reglamentas), kuriame nustatyti gamtinių dujų vidaus tinklų ir įrenginių, kuriuose jos naudojamos, projektavimo, medžiagų, montavimo, patikrinimo, išbandymo, saugumo ir naudojimo pradžios standartai.
- 3 Skundžiamo techninio reglamento 1.2.3 punkte, be kita ko, nustatyta, kad vidiniai dujiniai įrenginiai, t. y. visi vamzdžiai, prietaisai, šulinėliai, moduliai ir atitinkami priedai, pradedant dujų atkirtos įrenginiu ir baigiant degimo metu susidariusių dūmų šalinimo įrenginiu, turi atitikti atitinkamų direktyvų reikalavimus, įskaitant, kiek tai susiję su slėginiais įrenginiais, Direktyvos 97/23/EB reikalavimus, jeigu buvo suprojektuoti atsižvelgiant į 500 mbar (0,5 baro) viršijantį maksimalų leistiną slėgį PS.
- 4 Skundžiamame techniniame reglamente yra nuostatų dėl dujų vamzdynų įrengimo būdų. Be kita ko, 1.2.4 punkte nurodyta, kad „dujų vamzdynų įrengimo būdai

nepatenka į Direktyvos [97/23/EB] taikymo sritį ir yra nustatyti [skundžiamame techniniame reglamente], atsižvelgiant į šalies ypatumus (pavyzdžiui, seisminius įvykius)“. Ši nuostata patikslinta skundžiamo techninio reglamento 9 priede „Vamzdynų tinklo savybės“.

- 5 Nors minėtas priedas yra „informacinio“ pobūdžio, jo 9.5 punkte („Vamzdynų tvarkymas ir įrengimas“), išdėstytos privalomos nuostatos, o konkrečiau – pirma, P9.5.6 dalies, skirtos antžeminių vamzdynų įrengimui, 9 punkte (P9.5.6.9) („Tuštumų kirtimas“) nustatyta: „Jeigu tuštumose, pavyzdžiui, po pakabinamomis lubomis, įrengiami vamzdynai, tokia tuštuma turi būti vėdinama, pavyzdžiui, pro dvi vėdinimo angas – periferines, kurios turi būti įrengtos išilgai aplinkinių sienų – įstrižai, kiekviena jų turi būti 20 cm² ploto <...>“, ir, antra, P9.5.8 dalyje, kurios nuostatos skirtos, vamzdžių apsaugai pastato viduje, kurios 2 punkte (P9.5.8.2) nurodyta, kad „neleidžiama dujų vamzdynų kloti betono perdangose, po dangomis ar grindimis“. Jie gali būti įrengiami vamzdžių movose, tuščiose ertmėse po pakabinamomis lubomis arba tarp garso izoliacijos (ar panašių) plokščių, taikant tokias pat apsaugos nuo korozijos priemones kaip ir požeminių vamzdynų atveju“.

Trumpas faktinių aplinkybių ir proceso aprašymas

- 6 Ieškovė pagrindinėje byloje (toliau – ieškovė) importuoja į Graikiją lanksčius nerūdijančio plieno vamzdžius ir jais prekiauja.
- 7 2012 m. gegužės 16 d. ji pareiškė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui ieškinį, kuriame prašė panaikinti tam tikras skundžiamo techninio reglamento nuostatas dėl dujų vamzdynų.
- 8 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas priėmė galutinį sprendimą dėl kitų skundžiamo techninio reglamento nuostatų, iš dalies patenkino ieškinį ir atmetė likusias jo dalis. Tačiau jis nepriėmė sprendimo dėl panaikinimo motyvo, susijusio su 4 ir 5 punktuose paminėtomis skundžiamo techninio reglamento nuostatomis.

Esminiai pagrindinės bylos šalių argumentai

- 9 Ieškovė mano, kad skundžiamame techniniame reglamente skatinama naudoti tam tikrų tipų vamzdynus, t. y. įprastinius kietus vario ir plieno vamzdžius, kurie skiriasi nuo jos tiekiamų, ir sudaromos kliūtys prekiauti bei pradėti naudoti ieškovės parduodamus vamzdžius, todėl iš esmės tampa neįmanoma juos naudoti, pervežti ir tiekti rinkai.
- 10 Ieškovė tvirtina, kad tuo atveju, jeigu nustatytos sąlygos ir apribojimai (1.2.4, P9.5.6.9 ir P9.5.8.2 dalys) taikomi ir ieškovės parduodamoms prekėms (vamzdynams), jais, t. y., pirma, prievole vėdinti tuščias ertmes pro angas, jeigu vamzdynai būtų įrengti tuštumose (pavyzdžiui, po pakabinamomis lubomis) ir,

antra, draudimu įrengti dujų vamzdynus betono perdangose, po dangomis ar grindimis, pažeidžiamas Direktyvos 97/23/EB 4 straipsnio 1.1 dalis. Iš tikrųjų, kaip pažymi minėtų „CE“ ženklų žymimų prekių (o tai patvirtina, kad pagal direktyvos 10 straipsnį reguliariai atliekama „jų atitikties įvertinimo procedūra“) gamintojas, ieškovės vamzdynai gali būti naudojami gamtinių dujų tiekimui nesilaikant aptariamų sąlygų ir apribojimų.

- 11 Vis dėlto dėl skundžiamo techninio reglamento 1.2.4 punkte išdėstytos bendrosios nuostatos, kad dujų vamzdynų įrengimo būdai nepatenka į Sąjungos direktyvos taikymo sritį, pažymėtina, kad ieškovė remiasi Direktyvos 97/23/EB I priedu, kurio įvairiose nuostatose (kaip antai 1.1 ir 1.2 punktuose) daroma nuoroda į slėginės įrangos „montavimą“. Be to, turėdama omenyje tai, kas numatyta toje pačioje skundžiamo techninio reglamento nuostatoje, t. y. kad „dujų vamzdynų įrengimo sąlygos <...> yra nustatytos [skundžiamame techniniame reglamente], atsižvelgiant į šalies ypatumus (pavyzdžiui, seisminius įvykius)“, ieškovė dar kartą remiasi direktyvos I priedu, kuriame, be kita ko, numatyta, kad projektuojant slėginę įrangą turi būti atsižvelgiama ir į „transporto judėjimo, vėjo ir grunto pasislinkimo sukeliamas apkrovas“ (2.2.1).
- 12 Ieškovė taip pat teigia, kad iš Direktyvos 97/23/EB I priedo nuostatų, siejamų su jos 4 straipsnio 1.1 punktu, matyti, kad papildomų sąlygų ir apribojimų, panašių į aptariamąs, nustatyti nereikia, siekiant apsaugoti nuo seisminių įvykių, kiek tai susiję su dujų vamzdynų (kaip antai tos pačios ieškovės parduodamų gaminių), kurie ženklinami ženklų „CE“ ir kuriuos sertifikuoja gamintojas, atitinkamose instrukcijose nurodydamas, kad jų įrengimas ir naudojimas yra galimas (saugus) nesilaikant pirmiau paminėtų ginčijamų apribojimų. Tokius apribojimus būtų galima nustatyti tik pagal Direktyvos 97/23/EB 7 straipsnio 4 ir 8 dalyse nustatytą procedūrą, dalyvaujant Europos Komisijai.
- 13 Ieškovė taip pat nurodo, kad minėtos skundžiamo techninio reglamento nuostatos taip pat prieštarauja Direktyvos 97/23/EB taikymo tikslais įsteigtos darbo grupės slėgio klausimais (*Working Group „Pressure“*) parengtoms gairėms, kuriose, jos nuomone, minėta direktyva „buvo išaiškinta autentiškai“.
- 14 Atsakovas, savo ruožtu, laikosi nuomonės, kad aptariamąs nuostatos grindžiamos direktyvos 2 straipsniu.

Trumpas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 15 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad darbo grupės gairės nėra teisiškai privaloma aiškinimo priemonė, nei, juo labiau, Direktyvos 97/23/EB „autentiškas išaiškinimas“. Todėl jis atmeta priešingomis nuostatomis grindžiamus teiginius, neatsižvelgdamas į tai, kad 2004 m. kovo 18 d. darbo grupės priimtose gairėse 9/24 daroma nuoroda (3 išnaša) į tai, kad valstybės narės gali reglamentuoti su slėginės įrangos ar agregato montavimu (*installation*) susijusius klausimus, siekiant užtikrinti veiklos vykdytojų ir aplinkos arba net pačios slėginės įrangos apsaugą.

- 16 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad iš Direktyvos 97/23/EB nuostatų matyti, kad ši direktyva taikytina tam tikrų techninių savybių slėginės įrangos ir agregatų projektavimui, gamybai ir atitikties vertinimui (1 straipsnis) ir kad ja nustatomos valstybių narių prievolės, susijusios su atitinkamos įrangos pardavimu bei naudojimo pradžia. Bet toje pačioje direktyvoje aiškiai nustatyta, kad nacionalinės institucijos gali, vadovaudamosi Europos bendrijos steigimo sutartimi (dabar – Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo), pačios nustatyti „reikalavimus“, kurie, jų manymu, saugumo sumetimais reikalingi tam, kad įranga nebūtų pakeista (žr. direktyvos 2 straipsnį).
- 17 Tokiomis aplinkybėmis ginčijamo techninio reglamento nuostatos (1.2.4, P9.5.6.9 ir P9.5.8.2 dalys), kuriomis, atsižvelgiant į šalies ypatumus, visų pirma seisminius įvykius, nustatomos sąlygos ir apribojimai, susiję su dujų vamzdinių įrengimo būdais, yra grindžiamos direktyvos 2 straipsniu, kuriame, pirma, laikomasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo nuostatų (konkrečiai 36 straipsnio), nes nustatyti apribojimai, atitinkantys proporcingumo principą, valdžios institucijai atrodė techniškai reikalingi pirmiausia siekiant užtikrinti gyventojų sveikatą ir saugumą ir yra vienodai taikomi visų tipų vamzdiniams, neatsižvelgiant į medžiagą ar kilmės šalį, ir, antra, neatrodo, kad minėti apribojimai nulemia ieškovės parduodamų prekių dalinius pakeitimus. Todėl suformuluotą panaikinimo pagrindą reikia atmesti kaip nepagrįstą. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kas numatyta Direktyvos 97/23/EB 4 straipsnio 1 dalyje, 7 straipsnio 4 dalyje ir 8 straipsnyje, siejamuose su jos priedais (visų pirma I priedu), kyla pagrįstų abejonų, skatinančių pateikti Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą.